

DARE

Depolarisation Activism for
Resilient Europe

Савремени изазови: МЕНТАЛНО ЗДРАВЉЕ

Аутор: Ана Јанковић

Croatian Education and Development
Network for the Evolution of
Communication - HERMES
Croatia

Kreisau-Initiative
Kreisau Initiative e.V.
Germany

Open Communication
Serbia

TRANSFORM
Sweden

Western Balkans
Network
Bosnia-Herzegovina

Co-funded by
the European Union

Овај пројекат је суфинансиран средствима Европске комисије. Ставови и садржај наставних планова су искључива одговорност њихових аутора и не одражавају ставове Европске комисије или организација које спроводе пројекат. Европска комисија није одговорна за било какве последице које произлазе из поновне употребе ове публикације.

Савремени изазови: Ментално здравље

О пројекту

Иницијатива 'DARE - Depolarization Activism for Resilient Europe' ('Активизам за деполаризовану и снажну (отпорну) Европу') покренута је са циљем стварања простора за критички приступ учењу и дијалог усмерен на младе и њихов активизам у подручју савремених изазова као што су поларизација, радикализација, ментално здравље и кршења људских права. Образовни материјали DARE пројекта настоје да ојачају активно грађанство и европске вредности и да промовишу и оснажују гласове младих и њихов грађански ангажман.

За више информација посетите интернет страницу пројекта: www.depolarisation.eu

Теме

- 'Савремени изазови' тема - истраживање сложених савремених проблема који се често не обрађују у школама;
- Ментално здравље; препознавање и решавање најчешћих изазова менталног здравља.

Контекст

Овај наставни план се бави темом менталног здравља младих. Према Светској здравственој организацији, један од седам 10-19-годишњака оболи од психичког поремећаја. Депресија, анксиозност и поремећаји понашања су међу водећим проблемима менталног здравља адолесцената. Савремени начин живота, који је незамислив без паметног телефона и рачунара, носи додатни ризик за младе људе због опасности од преоптерећења информацијама, зависности и сајбер малтретирања.

Наставни план пружа могућност обраде ових осетљивих тема са младим људима, али и више од тога - нуди и технике истраживања и методе и изворе самопомоћи у служби заштите и побољшања менталног здравља.

Циљеви

- подизање свести о изазовима менталног здравља
- подучавање о основама менталног здравља
- информисање о томе шта свака особа може да уради како би побољшала сопствено ментално здравље и подстицање ученика да потраже друге изворе који ће им помоћи да побољшају или да се носе са сопственим изазовима менталног здравља.

Исходи учења

На крају наставног часа ученици ће моћи да:

- уоче и именују различите изазове менталног здравља;
- анализирају елементе савременог живота који имају штетан утицај на наше ментално здравље;
- образложе различите стратегије самопомоћи намењене побољшању менталног здравља.

Материјал и опрема

лаптоп
пројектор
звучници
интернет/Wi-Fi
флипчарт блок са папирима и маркери за групни рад

Трајање

---

45 минута (један школски час)

Преглед активности на часу

Увод (5 минута)

Наставник поставља ученицима следећа три питања:

- Како бисте дефинисали ментално здравље?
- За које проблеме менталног здравља сте чули?
- Да ли постоји нешто што редовно радите како бисте побољшали своје ментално здравље?

Након тога, наставник најављује да је тема данашњег часа ментално здравље и позива ученике да обрате пажњу док буду гледали кратки видео запис јер ће о њему расправљати након гледања.

Гледање видео записа Савремени изазови: Ментално здравље (5 минута)

Прикажите видео запис ученицима: <https://depolarisation.eu/sr/savremeni-izazovi-s/>

Кратка расправа о видео запису (15 минута)

Корисна питања за истраживање, разматрање и даље размишљање:

- Наброј неке проблеме или поремећаје менталног здравља који се спомињу у видеу.
- Како препознајемо те поремећаје?
- Шта може да се догоди ако игноришемо те проблеме?
- Које методе самопомоћи можемо да практикујемо како бисмо штитили и побољшали сопствено ментално здравље?
- Које можемо да се обратимо у случају психичких проблема? Који ресурси су нам доступни?

"Решавање проблема менталног здравља" - групни рад (20 минута)

Насумично поделите ученике у пет група (оптимално је 5 ученика по групи, по потреби више или мање) и поделите им по један флипчарт папир и маркере за презентацију. Свака група ће добити један проблем, који ће анализирати, истражити и осмислити његово могуће решење.

Кључно питање на које свака група мора да понуди одговор гласи: "Шта је све могуће урадити да се тај проблем реши?" (Које радње, индивидуалне или институционалне, могу да помогну у конкретној ситуацији?)

"Решавање проблема менталног здравља" - наставак групног рада

Припремите испод наведене задатке/проблеме и дајте свакој групи 10 минута за расправу о једном проблему и осмишљавање одговора, тј. одговарајућих решења.

1. група: Сајбер малтретирање - познато вам је да су неки људи у вашој школи злостављани на интернету - вршњаци су окупљени према њима на интернету. Шта можете да урадите како бисте то зауставили и како понудити подршку?

2. група: Ваш наставник се понаша насилнички према одређеном ученику - назива га глупим или користи друге увреде и генерално се према њему односи нељубазно. Шта можете да урадите како би се наставниково понашање зауставило?

3. група: У школи сте често под стресом, поготово у време тестова и одговарања. Пуно учите, али вам недостаје концентрације јер вас парализују анксиозност и страх од неуспеха. На који начин можете да смањите притисак који вршите на себе?

4. група: Примећујете да не спавате добро и да, уместо тога, ноћи проводите прегледавајући разне друштвене мреже или странице. Шта можете да урадите како бисте осигурали себи квалитетан сан без зависности од интернета?

5. група: У данашње време постоји много апликација које промовишу вежбе за ментално здравље, попут технике свесности (mindfulness) и медитације. Кратко истражите које апликације постоје у вашој земљи (или ван ње) и представите их остатку разреда.

Групе презентују резултате (2 минута по групи). Остатак разреда поставља питања и даје повратне информације након сваке презентације.

Извори

- Пројекат DARE, наставни планови, додатни материјали и видео записи који се налазе на интернет страници пројекта: www.depolarisation.eu или www.resilienteurope.eu
- Додатне информације о менталном здрављу адолесцената на интернет страници Светске здравствене организације: www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/adolescent-mental-health

Адаптација активности за наставу на даљину

Активности овога часа се лако изводе и у онлајн окружењу. Током групног рада ученици су подељени по собама за појединачне разговоре, док се презентације и расправа одвијају у главном, заједничком простору.

Оцењивање и евалуација

Будући да је циљ лекције подизање свести и подстицање ученика на самостално деловање по том осетљивом питању, овај наставни план није намењен класичном облику оцењивања.

Идеје за домаћи задатак

- 1. идеја за домаћи задатак: Ученици код куће треба да испробају неке од сугестија за самопомоћ из видео записа и напишу дневник о томе какав је утицај та активност имала на њихово ментално здравље.
- 2. идеја за домаћи задатак: Истражите друге могућности за побољшање менталног здравља и поделите их са остатком разреда (у облику кратке презентације).